

Kauno rajono sveikata stiprinančių mokyklų tinklo indėlis ugdant vaikų ir jaunimo socialinę, emocinę sveikata: pavyzdžiai, patirtys, išvalgos

*Onutė Gervienė, Šlienavos pagr. m-klos
direktoriaus pavaduotoja ugdymui*

2018-11-06

Keli SSM faktai

- **1992 m.** ET, ES ir PSO Europos regiono biuro koordinuojamas **EUROPOS SVEIKATĄ STIPRINANČIŲ MOKYKLŲ TINKLAS (ESSMT)**. Iniciatorės – Čekija, Slovakija, Lenkija ir Vengrija.

2000 m. Įkuriamas regioninis **Kauno r. sveikatą stiprinančių mokyklų tinklas.**

- **2008 m.** Europos SSM tinklo tąsa „Mokyklos – europiečių sveikatai“ (**MES**), **43** narės.

- **1993 m.** Lietuva oficialiai priimta į **ESSMT 10 šalių bendrojo lavinimo mokyklų** tapo **ESSMT narėmis.**

2009 m. Vilniuje įvyko 3-oji Europos sveikatą stiprinančių mokyklų konferencija „Sveikesnė mokykla – geresnė mokykla“. **Vilniaus rezoliucija**

2018 m. Lietuvos SSM 25 metai.

Kas yra švietimas?

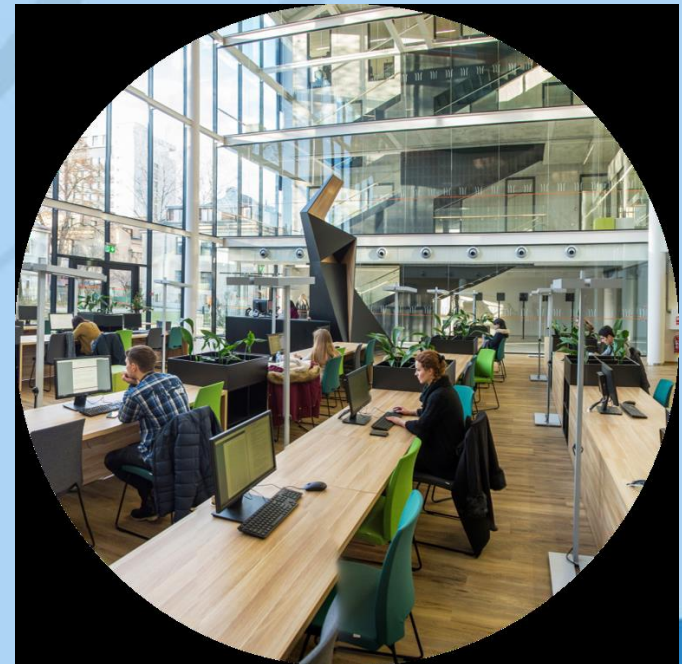
Ugdymas ir kultūra yra sąryšingi sandai, o šis sąryšis, jeigu ugdymas traktuojamas neteisingai, gali mus nuvesti kultūrinio genocido apraiškų link: patyčių mokyklose, nesusikalbėjimo dėl vertybinių dalykų ir moralinių normų.

Meilė Lukšienė

Pradžių pradžia –mokykla

- Kas yra gera mokykla?
- Mokinių savijautos įtaka pasiekimams.
- TIMS ir PISA tyrimų išvados.

Ką mums siūlo užsienio ekspertai?

- Siektina, kad mokyklos taptų kiek įmanoma realiai savarankiškos ir atsakingos už priimtus sprendimus.
- Gerinti mokyklų mikroklimatą.
- Gerinti pagalbos mokiniui prieinamumą ir kurti geresnes sąlygas mokytojams dirbti su sveikatos sutrikimų ar mokymosi sunkumų turinčiais mokiniais.
- Ugdymą pritaikyti didėjančiai mokinių įvairovei.
- Šalyje plėtoti įtraukujį ugdymą.
- Pedagogų kvalifikacijos tobulinimą orientuoti į įvairių vaikų kompetencijų ugdymąsi.

Kalbėsimės

Kauno r. sveikata stiprinančios mokyklos ir sveikata stiprinančių mokyklų tinklo koreliacija ugdant vaikų ir jaunimo socialinę, emocinę sveikata.

Įžvalgos

Sveikatą stiprinanti mokykla

- tai mokykla, kurios visa bendruomenė, pasitelkdama veiklos partnerius, siekia stiprinti mokyklos bendruomenės narių fizinę, protinę bei dvasinę sveikatą, kuriant sveikatai palankią fizinę ir psichosocialinę aplinką

Sveikatą stiprinančių mokyklų tinkas

- tai bendradarbiavimo išraiška tarp rajono ugdymo institucijų ir žmonių, kuriuo siekiama tobulinti sveikatos raštingumo mokymo/si procesus

Įžvalgos

Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo tikslas -

- Suteikti galimybę pasinaudoti gilesne ir įvairesne profesine patirtimi, naujomis idėjomis, didesniais ištekliais bei resursais, užtikrinti individų tarpusavio pasitikėjimą, padėti pasiekti geresnių rezultatų, įsivertinti, palyginti, reflektuoti.

Sveikatą stiprinančios mokyklos tikslas –

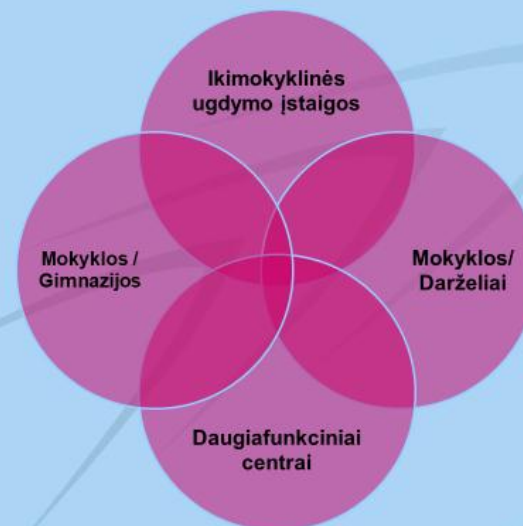
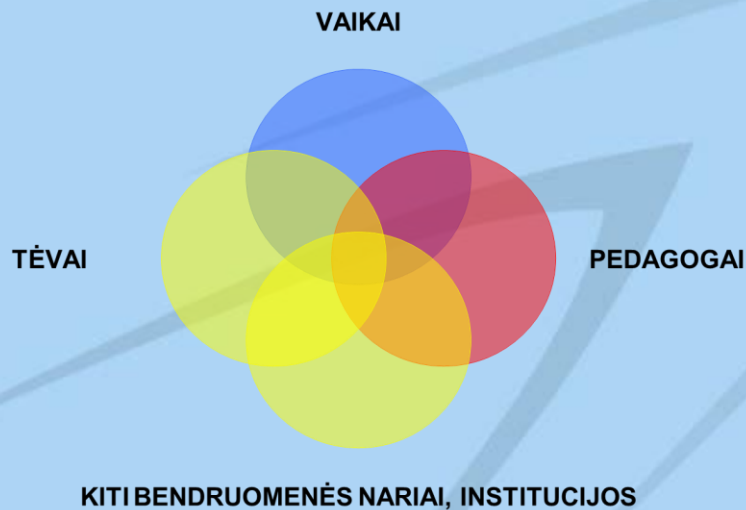
- Stiprinti mokinių ir kitų mokyklos bendruomenės narių fizinę, protinę, dvasinę sveikatą, gilinti sveikatos žinias bei formuoti sveikos gyvensenos įgūdžius, bendromis mokytojų, medikų, šeimos bei visuomenės pastangomis kurti integruotą, visa apimančią sveikatos stiprinimo sistemą bei sveikatai palankią aplinką.

Dalyviai

**Sveikatą stiprinančios
mokyklos**

**Sveikatą stiprinančio
tinklo tinklo**

Kuo tai ypatinga mokyklai? Ji tampa įdomi.

- Vaikams įdomi, nes kalbama apie Jus, apie dalykus, kurie artimi Jų patirčiai.
- Vaikams įdomi, nes joje kalbama apie realų, Jus supantį pasaulį.

Kuo tai ypatinga mokyklai? Ji tampa kūrybiška.

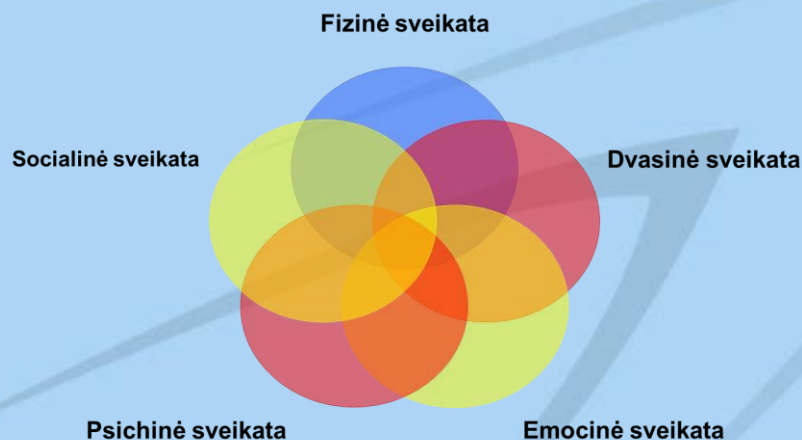
- Mokykloje vaikai įsitraukia į kūrybiškus problemų sprendimus.
- Vaikai domisi ir teorija, nes praktinė veikla, problemų sprendimai kelia jiems teorinius klausimus.

Įžvalgos

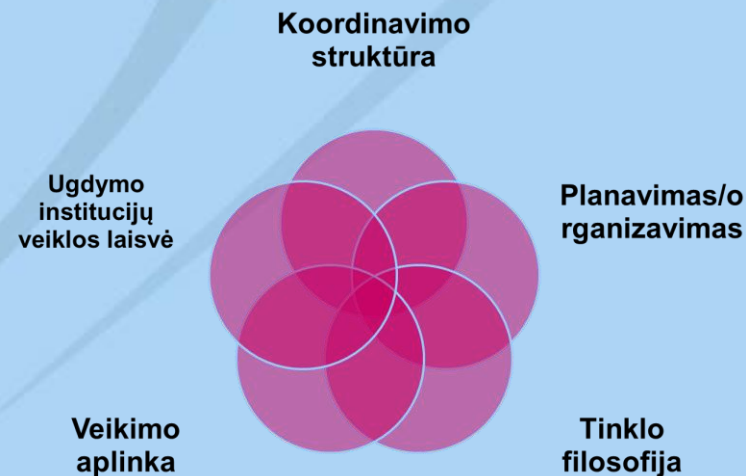
Esminiai komponentai

Sveikatą stiprinančios mokyklos

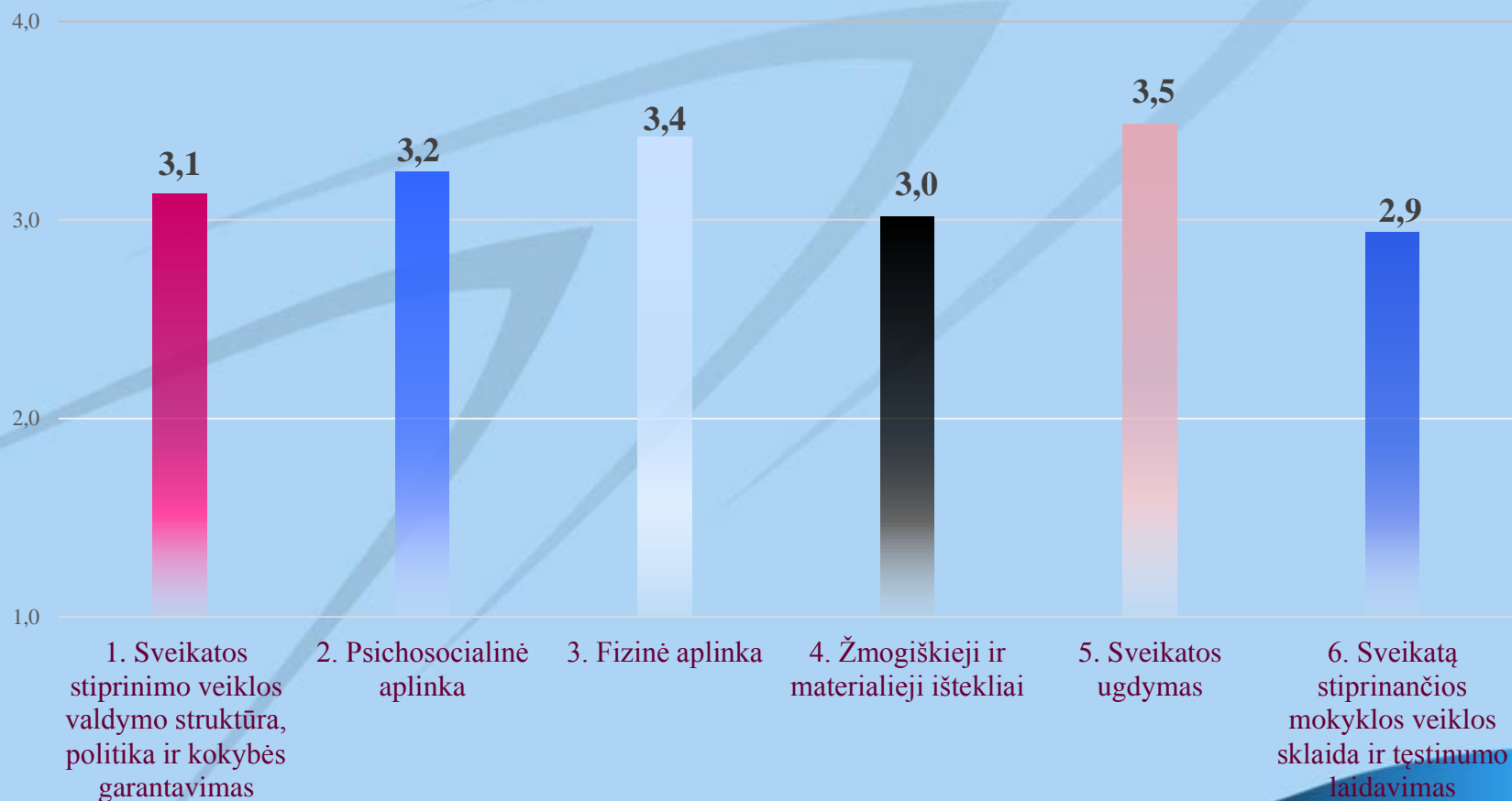

Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo

**KUO TAI YPATINGA MOKYKLAI?
JI TAMPĄ SAUGI.
KAUNO R. UGDYMO ĮSTAIGŲ
SVEIKATĄ STIPRINANČIOS VEIKLOS ĮSIVERTINIMO VIDURKIS PAGAL
VEIKLOS SRITĮ**

Patirtis/pavyzdžiai

Ugdymo institucija 2000-2018 m.

- **Veiklos koordinatorius** – mokytojas
- **Valdymo struktūra** – mokyklos sveikatingumo grupė
- **Nariai** - mokyklos bendruomenė
- **Planavimas** – rengiama mokyklos metų veiklos programa
- **Finansavimas** – žmogiškieji ištekliai, sveikatą stiprinančių mokyklų tinklas

Kauno rajono SSM tinklas 2000-2018 m.

- **Tinklo koordinatorius** – Kauno rajono švietimo centras
- **Valdymo struktūra** - strateginė grupė (5-7 nariai)
- **Nariai** - 43 ikimokyklinės ir bendrojo ugdymo įstaigos
- **Planavimas** – veiklos programos rajono ir mokyklų lygmenyje
- **Finansavimas** - programinis/projektinis (5-6 tūkst. eurų) ir ŠC spec.lėšos (1-2 tūkst. eurų kasmet)

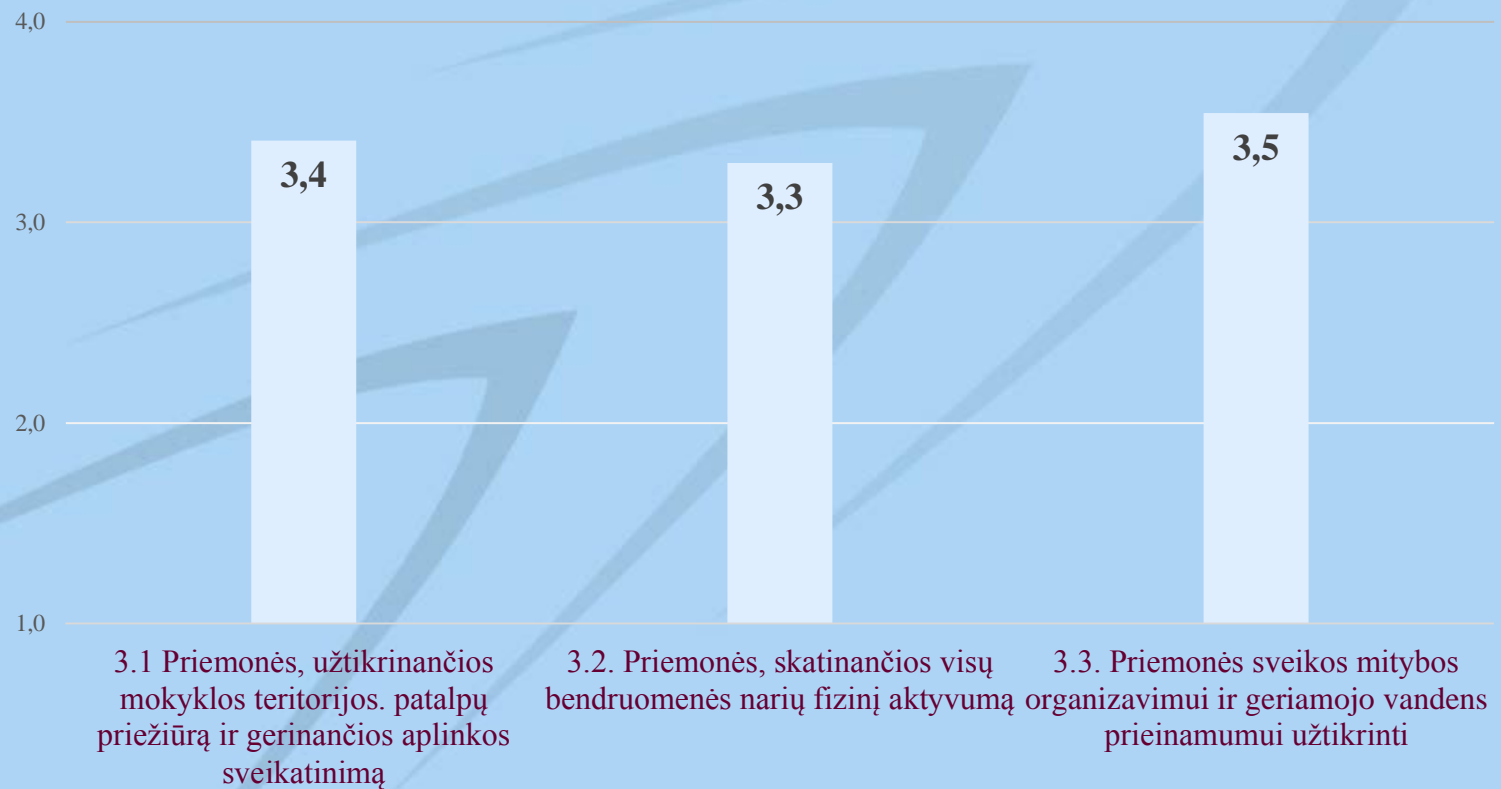
Kuo tai ypatinga mokyklai? Ji tampa matoma.

- Visos tinklo institucijos įsitraukia į sveikatinimo strategijos, sveikatai palankios aplinkos kūrimą, sveikos gyvensenos kompetencijų ugdymą, geros mokyklos kūrimą.
- Tinklas turi koordinavimo ir valdymo struktūrą, planą, veikimo aplinką, "išlaisvina iš siauro pasaulio".

KUO TAI YPATINGA MOKYKLAI? JI TAMPA PATRAUKLI. FIZINĖ APLINKA

Privalumas

Mokyklos

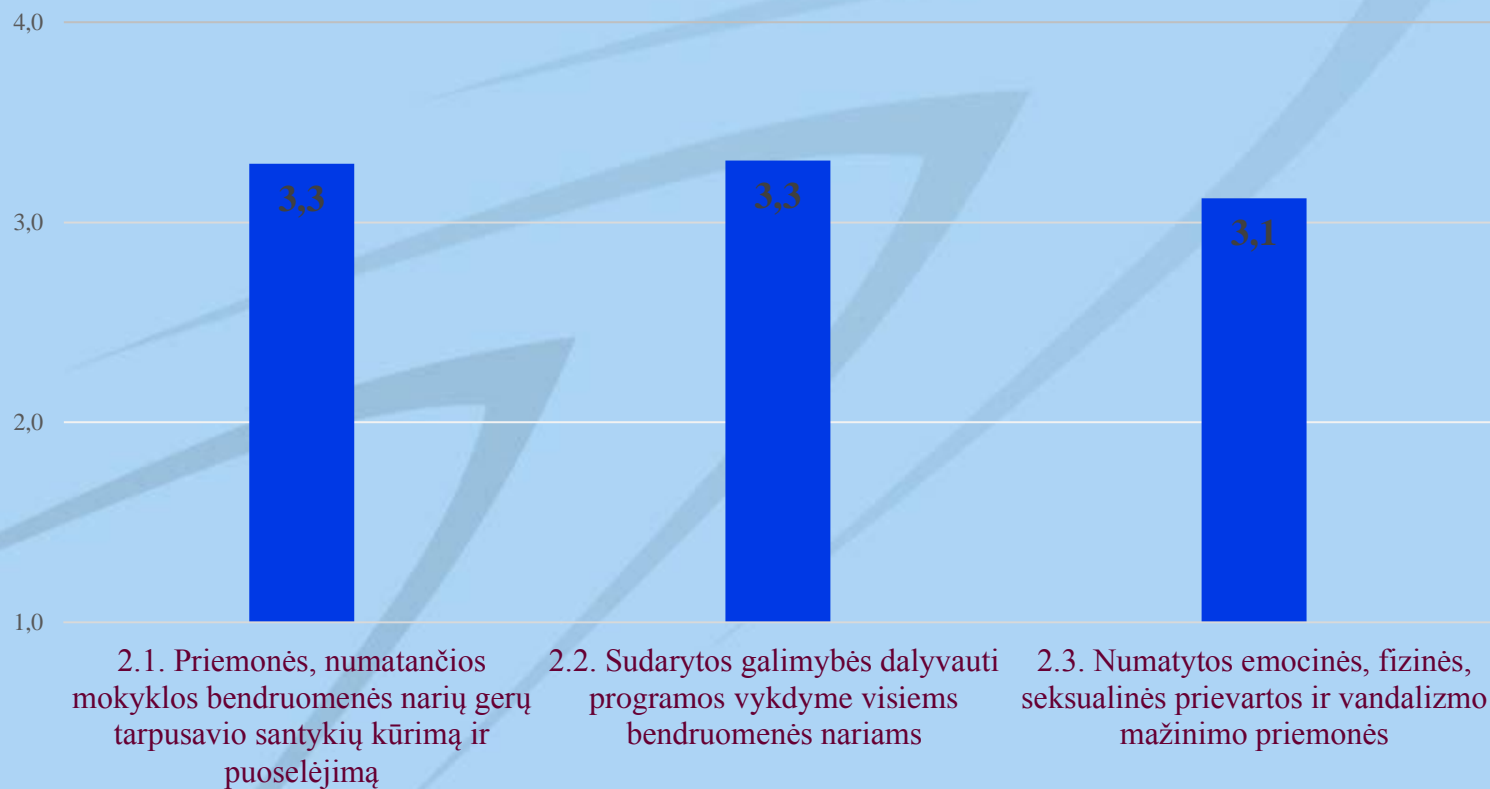
- Sveikatą stiprinanti mokykla sukuria geresnes mokymosi ir mokymo sąlygas, nes sveiki mokiniai geriau mokosi, o sveikas personalas geriau dirba

Tinklo

- Visaapimantis visų ugdymo institucijų sveikatinimo veiklos suvokimas ir požiūris į sveikatą.

KUO TAI YPATINGA MOKYKLAI? JI TAMPA SAUGI. PSICHOSOCIALINĖ APLINKA

Kuo tai ypatinga mokyklai? Mokymąsi lydi teigiamos emocijos.

- Kūrybiškas įsitraukimas į mokymąsi garantuoja teigiamą emocinį mokinio santykį su tuo, ko mokomasi.

Ko tikrai reikės mūsų vaikams ateityje?

- Disciplina paremtas įsitempimas mokymosi metu negarantuoja teigiamo emocinio santykio su tuo, ko mokomasi.
- Jie turės tapti iniciatyviomis, savarankiškai (t.y. kritiškai) galvojančiomis asmenybėmis.
- Jie turės mokėti dirbti komandoje ir gebėti padėti kitiems.
- Jie turės kūrybiškai rasti problemų sprendimus komplikuotose situacijose.

Kaip mes galime padėti savo vaikams?

Jie turės tapti savivertę jaučiančiomis ir pradėtus darbus baigti gebančiomis asmenybėmis.

- Didinkime mokinių veiklos motyvacijas:
- Duokime rinktis ir pasitikėkime jais (pavyzdžiui, duokime rinktis projekto temą, aptariamo atvėjo aspektą, į kurį mokinys gilinsis);
- Nevaržykime fantazijos, nebauskime už klaidą, klaidos aptarimą paverskime žaisminga savirefleksija.

Kartu lengviau, nes

- mokyklos turi koordinacinį centrą ir partnerį – ŠC (planavimas, organizavimas, veiklos vertinimas, finansinių išteklių paieška);
- bendroje veikloje 70 proc. labai motyvuoti ir kūrybiški, sveikatos ugdytojai savanoriai;
- gerosios patirties sklaida ŠC interneto puslapyje, susitikimuose su kitais šalies ir užsienio kolegomis, partneriais;
- Vyrauja mokymosi paradigma: mokomės vieni iš kitų;
- tinklo narių skaičius auga savanoriškumo principu;
- efektyvėja sveikatingumo veikla atskirose ugdymo įstaigose;
- Nuolatinis grįžtamasis ryšys (mokyklų (įsi)vertinimas + metinės konferencijos)
- partneriškai ir stiprūs bendradarbiavimo ryšiai su mokyklomis
- naujų formų, metodikų atradimai.

Kuo tai ypatinga mokyklai?

Pokytis

Sveikatos ugdymas
mokykloje

Taikoma
problema
pagrįsta
mokymosi
sistema.

Sveikatą stiprinanti
mokykla

programinio vaikų
sveikatos stiprinimo
veiklos organizavimo
PER FORMALŲJĮ
IR NEFORMALŲJĮ
UGDYMĄ
mokykloje modelis.

Ko moko kinas Jack Ma?

Jei nepakeisime vaikų mokymo, vaikų , tėvų ir savo pačių, požiūrio į sveikatą po trisdešimties metų mūsų vaikai nesugebės konkuruoti su mašinomis.

Ko mokyti ir mokytis?

- Mokėme žinių, bet to nepakanka, reikia mokytis: vertybių, tikėjimo, nepriklausomo galvojimo, darbo grupėje, rūpinimosi kitais.
- Reikia mokytis viso to, kuo žmogus skiriasi nuo mašinos: sportuoti, muzikuoti, tapyti, kitų menų.
- Taigi turime mokytis unikalių dalykų, kurių negali padaryti mašinos.

Sveikas gyvenimo būdas - gyvensena, o ne mada

